

תורה שיבת

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

יו"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג לטובת נשמת הרבני הנניד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) ברה"ח ר' יונה רובין ז"ל

פרשת שמיני

ניסן תשפ"ה | גיליון ס"ו (שנה ב')

שבת של תורה פנינים מאירים לשולחן השבת

שנים שהם אחד

לאחר מיתת נדב ואביהוא נאמר (ויקרא י, ג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן הֲאִישׁ דָּבָר ה' לֵאמֹר פְּקֹדֵי אֶקְדֹּשׁ. רש"י מפרש: 'הוא אשר דבר וגו' - היכן דיבר? ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי (שמות כט, מג), אל תקרי בכבודי אלא בכבודי, אמר לו משה לאהרן, אהרן אחי! יודע הייתי שיתקדש הבית במידועיו של מקום, והייתי סבור או בי או בך, עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך'.

מגדולי חכמי תימן היה הגה"ק מארי שלום בן רבי יחיא כריף זי"ע, מהכפר עוואץ' שבת"מן. בספרו 'חידושי הרש"י' (שנדפס לראשונה בשנת תשע"א) הוא שואל: כיצד אמר משה לאהרן עד עתה הייתי סבור שהבית יתקדש או בי או בך, הרי אחרי שמתו שנים מבניו של אהרן, התברר למפרע שהיו צריכים שני אנשים לקדש את הבית, ומדוע סבר משה שהיה די באיש אחד, הוא או אהרן. ואם אכן סבר משה שהיה די באיש אחד, מדוע באמת מתו בסוף שני אנשים?

והוא מתרץ תירוץ מחודד: הרי חטאם של נדב ואביהוא היה על שלא נשאו נשים כמבואר בחז"ל (ויק"ר כ, ט). וידוע שכל מי שאינו נשוי נחשב כמו חצי גוף, 'פולג גופא' (וזה"ק ויקרא ז, ב), נמצא שבאמת היה צריך למות רק איש אחד, כפי שסבר משה שהדבר יתקיים בו או באהרן, אלא שנדב ואביהוא שכל אחד נחשב כפולג גופא, נחשבו יחד כאיש אחד!

כמו אבן דומם

אמרה מאלפת ויסודית אמר הגה"ק רבי מאיר יחיאל הלוי מאוסטרובצא זי"ע על הפסוק בפרשת השבוע (ויקרא י, ג) וַיִּדְם אֱהֲרֹן. כידוע, הבריאה חלוקה לארבעה חלקים, דומם, צומח, חי, ומדבר. ההבדל ביניהם מתבטא בתגובה שלהם כשמציערים אותם: האדם המדבר - מתקומם ומשיב למי שציער אותו. בעל-חיים - במקרים רבים אינו מתקומם להשיב, אך הוא צועק מכאב או בורח. הצומח - אמנם אינו צועק ולא בורח, אבל צורתו משתנית כשלוחצים עליו. אולם הדומם, סלע או הר, גם כשמציערים וחותכים אותו, לא ניכר עליו שום שינוי כלל. כך היה אצל אהרן הכהן 'ידום אהרן' - לא רק שהוא לא התרעם באסון הנורא של מיתת בניו, אלא צורתו ומחשבותיו כלל לא השתנו, וידום - כמו אבן דומם!

אוצר התורה יהוונים מותך הפרשה

וישמע משה וייטב בעיניו (י, כ)

בדרך כלל היה משה רבינו הדובר והמלמד, וכולם שמעו ממנו. הפעם היתה למשה הזדמנות ראשונה לשמוע תורה מאחרים, 'וישמע משה - וייטב בעיניו' - השמיעה הוטבה בעיניו, בראותו כי טוב לשמוע מאחרים!

(משך חכמה, להגה"ק רבי מאיר שמחה מדווינסק זי"ע)

את הגמל פי מעלה גדה הוא נפרסה איננו מפריס טמא הוא לבם (יא, לד)

מדוע מזכיר הכתוב את סימן הטהרה של הגמל הטמא? כי גם סימן הטהרה היחיד שלו הוא חלק מסימני הטהרה! כי על ידי סימן הטהרה הזה הוא מסוכן יותר, כי עלולים לטעות שהוא טהור. הצבוע המראה פני כשר, גרוע מרשע גלוי!

(כלי יקר, להגה"ק רבי שלמה אפרים מלונישין זי"ע)

יכל פלי חרש אשר יפל מהם אל תוכו (יא, לג) כלי חרס מיטמא אלא מאוירו (רש"י)

לחרס אין כל חשיבות עצמית, בהיותו רק עפר. כל חשיבותו היא רק בתוכו, שיש לו בית קיבול, לכן מקבל טומאה רק מתוכו - במקום חשיבותו. כך גם האדם שסודו מעפר משול בחרס, כל חשיבותו היא רק הפנימיות שבתוכו!

(הרה"ק רבי מנחם מענדל מקוצק זי"ע)

שערי תורה מבט מסכם ומבוא לפרשת השבוע

חציו הראשון של פרשת שמיני עוסק בתיאור יום הקמת המשכן - ראש חודש ניסן, והמאורעות שאירעו ביום זה, וחציו השני של הפרשה עוסק בדיני כשרות המאכלים, טומאה וטהרה.

יום חנוכת המשכן • מיתת נדב ואביהוא • האבלות נדחית • שריפת השעיר • איסור עבודה לשנויי יין • כשרות בעלי חיים • טומאת נבילה • הכשר לקבל טומאה

מה בפרשה:

נושאי הפרשה:

א. שכינה

ביום א' בניסן בו הוקם המשכן, הקריב אהרן קרבנות מיוחדים. אחרי הקרבתם, בעוד משה ואהרן מתפללים שתשרה השכינה במעשה ידיהם, ירדה אש משמים ושרפה את הקרבנות כאות להשראת השכינה, ומשה ואהרן בירכו את העם.

ב. דומיה

ביום זה נכנסו נדב ואביהוא לקודש הקדשים, והקטירו קטורת ללא שיצטוו על כך, ויש אומרים שנכנסו שנויי יין. חוטי אש נכנסו אל חוטמם והם מתו.

אהרן קיבל את הדין בדומיה. ועל פי הוראת משה, עקב השמחה בהקמת המשכן לא נהגו אהרן ובניו שום מנהגי אבלות, ולמרות שהיו אוננים אכלו את שיירי הקרבנות. אגב כך אנו למדים את דיני המתנות שיש להפריש מקרבנות שלמים ולתת לכהן.

ג. שריפה

את כל הקרבנות אכלו הכהנים כשהם אוננים, אולם את הקרבן של ראש חודש שרפו באש, בתחילה משה כעס על כך, אך כאשר בירר אצל אהרן ובניו לסיבת הדבר, הוטב בעיניו ההסבר ששמע מהם לשריפת הקרבן, כי האנינות נדחתה רק לגבי קרבנות שעה ולא לגבי קרבן קבוע לדורות.

ד. יין

הכהנים מוזהרים לא לעבוד עבודה כשהם שנויי יין, וכן מורי הוראה אסורים להורות כשהם שנוייים.

ה. כשרות

בפרשה נלמד על סימני כשרות בהמות: א. מפרסת-פרסה ושוסעת-שסע. ב. מעלת גרה. והכתוב מציין כמה בעלי חיים האסורים באכילה מאחר ויש להם רק סימן אחד. כן נלמד על סימני כשרות הדגים: סנפיר וקשקשת. וסימני כשרות חגבים המתרים באכילה, וכן רשימת עופות האסורים באכילה. ובסוף הפרשה מופיעה רשימה של שרצים האסורים באכילה.

ו. נבילה

נבילה של בהמה או חיה, או נבילה של שמונה שרצים מסוימים, מטמאים אדם או כלים הנוגעים בהם. כלי חרס נטמא מהאוויר ואין לו טהרה במקווה.

ז. טומאה

כל מאכל מן הצומח מקבל טומאה רק לאחר שפעם אחת נפלו עליו מים או אחת משבעת המשקים, ובכך הוכשר לקבל טומאה.

מבט על פרשת תזריע - מצורע הבועל:

מה בפרשה: פרשיות תזריע ומצורע מרכזות את כלל ההלכות הנוגעות לסוגים שונים של נערים. נלמד בפרשיות אלו על סדר טומאות וטהרת המצורע, ועוד הלכות הנוגעות לטומאות הגוף.

נושאי הפרשה - תזריע: ברית מילה • קרבנות לאחר לידת בן זכר או נקבה • נגע בעור האדם • נגע שחין ומכוות אש • נגע נתק • נגע בוהק • נגע בקרחת וגבחת • הנהגת המצורע • נגעי בגדים.

נושאי הפרשה - מצורע: סדר טהרת המצורע שהתורפא • נגע בקינות הבית • דיני טומאות הגוף

חיים של תורה מעלת וחשיבות לימוד חומש ורש"י

בבל יום - רש"י פשוט דווקא!

"מאד אבקשך שתלמוד בכל יום ויום שיעור קבוע בחומש עם רש"י, פשוט דווקא, בלי שום מפרשי רש"י כלל, כי עיקר הלימוד של רש"י בפשוט, להיות בקי בפירושו של הפשט... בקיאות הפסוקים מעלים את האדם לזכור מדרשי חז"ל בש"ס".

(מכתב הגאון רבי אליהו רגולער זצ"ל, בעל שו"ת יד אליהו)

בדרך התורה הפרשה ולקחה מאוצרם של גדולי הדורות

נשא השבוע: **וחיי עולם נטע**
דברי רש"י לא פני ישראל לאמר זאת התורה אשר תאכלו (ויקרא י"א, ב). זאת התורה - לשון חיים, לפי שישראל דבוקים במקום וראויין להיות חיים, לפיכך הבדילים מן הטומאה ונגזר עליהם מצוות, ולאומות העולם לא אסר כלום (רש"י)

לב דעת הכרת והבנת מושג בתורה

שמונה שרצים

בפרשת השבוע (יא, כט-ל) מפורטים בתורה שמונה מיני שרצים: א. חולד ב. עכבר ג. צב ד. אנקה ה. כח ו. לטאה ז. חומט ח. תנשמת.

כל אחד משמונה שרצים אלו, לאחר מותו הריהו מטמא את האדם או הכלי הנוגעים בו. אבל שאר השרצים, אף שהם אסורים באכילה, אין מטמאים במיתתם טומאת נבילה, ייחודם בהם במותם טהור לגמרי. זוהי שיטת הרמב"ם (הל' ואר הטומאות ד, יד), אבל שיטת התוספות (עירובין יג, ב) וגם שאר שרצים טמאים טומאת נבלות, אך הם מטמאים רק בשיעור קזית, ואילו שמונה השרצים מטמאים כבר בשיעור קטן כעדשה.

ועיניים לראות הבנת מילה אחת בתורה

המצאה

המילה 'המצאה' משמשת בימינו במשמעות של חידוש רעיוני או פטנט חדש לתועלת האנושות, כך ניתן לשמוע על מושג כמו 'המצאת הגלגל' וכדו'. יש המשמשים במילה 'המצאה' במשמעות של דברי כזב שאדם בדה והמציא מלבו.

אולם בלשון התורה יש לכך משמעות אחרת לחלוטין כמו שנאמר בפרשת השבוע (ויקרא ט, יג) **וְאֵת הַעֲלֵה הַמְּצִיאֵי אֱלֹהֵי לְבַתְּחִילָה, וְרַשׁׁי מְפָרְשׁ: הַמְּצִיאֵי - לְשׁוֹן הַשְּׁטֵטָה וְהַזְמָנָה. כִּךְ גַּם בַּפְּסוּק (זכריה יא, י) וְהִנֵּה אֲנֹכִי מְמַצֵּא אֶת הָאָדָם, מְפָרְשִׁים כֻּלָּם מִפְּרָשִׁים שֶׁהוּא מִלְשׁוֹן הַשְּׁטֵטָה וְהַזְמָנָה.**

אמנם בלשון הרמב"ם (יסודי התורה א, א) אנו מוצאים: 'יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון, והוא ממציא כל נמצא'. אך אין זה מלשון חידוש רעיוני או פטנט, אלא הכוונה לבריאת יש מאין של המציאות הנמצאת בעולם.

אזנינו לשמוע בלשון רש"י הק' בדקדוק הלשון

זרע זרוע

בכל שבוע בסעודת ליל שבת, בין ההיגים למרק, נהוג בבית משפחת לוי, להעלות שאלות מרתקות על רש"י בפרשת השבוע. הילדים כולם לומדים ונבחנים על הפרשה וסעודת שבת היא ההזדמנות להורים לרוות נחת מידעיותהם.

בליל שבת קודש פרשת שמיני שאל האב: 'מי יודע לפרש את הפסוק (יא, לו) **זֶרַע יִרְעֵי מִנְבְּלָתָם עַל פֶּלַי זֶרַע זֶרַע אֲשֶׁר יִרְעֵי טְהוֹר הוּא?**

הילדים הפתיעו לטובה, מכל קצוות השלחן נשמעו תשובות קולחות. אחד מהילדים, שהתכבד לענות בשם כולם, הסביר בטוב טעם:

קיימים שני סוגי גרעיני רוב הפירות, ויש גרעינים שאינם ראויים לאכילה [כגרעיני רוב הפירות], ויש גרעינים הראויים למאכל, כמו גרעיני חיטה וכל הקטניות. השם 'זרע' [וברבים 'זרעים'] הוא שם כולל לכלל סוגי הגרעינים, בין הראויים למאכל ובין אלו שאינם ראויים. אבל השם 'זרוע' [וברבים: 'זרועים'] מוקדש רק לאותם גרעינים הראויים למאכל.

הכתוב כאן בא ללמד, שמים מכשירים לקבל טומאה כאשר הם נפלו על 'זרע זרוע', שפירושו גרעינים של זרעונים הראויים למאכל, אבל זרעים שאינם ראויים לאכילה אינם מוכשרים לקבל טומאה.

מרפא, פגשנו יהודי זקן אחד, ורבי אברהם כיבד את הזקן לצאת לפניו מהבניין. הזקן סירב ואמר: 'זימה בכך שאני זקן? למה אתה סבור שאני חשוב ממך? בגלל שאכלתי יותר לחם בימי חיי?...' השיב לו רבי אברהם: 'אדרבה, יהודי שאלו הם מושגי הבנתו, יהודי כמוך שמבין את מהות החיים, שמבין שחיים זה לא אכילת לחם וחמאה, אלא חיי תורה, הוא אכן זקן שראוי לכבד אותו ביותר!'

התורה היא חמץ?

כאשר אנשי הממשל באירופה החלו לקדם צעדים לחייב הכנסת לימודי חול להיכלי הישיבות, התקיימה אסיפת חרום דחופה, בהשתתפות הרבה ראשי ישיבות. במהלך האסיפה נעמד אחד הדרשנים וזעק: התורה היא החמץ של החיים שלנו, התורה היא האווירה לנשימה, אי אפשר לחיות בלי תורה כמו שאי אפשר לחיות בלי לנשום חמצן! נכח שם באסיפה מרן הגה"צ רבי ברוך בער ליבוביץ זי"ע, ראש ישיבת קמניץ, וכאשר הוא התכבד לאחר מכן לשאת מדבריו הוא אמר: אני מוחה על דברי הדובר לפני שאמר שהתורה היא כמו חמצן לחיים, וזו טעות בהגדרה, כי מדבריו משמע שיש מציאות של חיים, והתורה היא רק חמצן לנשימה לצורך מציאות החיים, אך זה לא נכון, התורה היא לא החמצן עבור חיים, אלא התורה היא-היא החיים בעצמם! כל המשמעות והמציאות של חיים היא התורה והמצוות, כשאין תורה אין רק מחסור בחמצן, אלא אין כלל חיים, אדם ללא תורה הוא אולי נראה אדם חי, אבל בפועל הוא כאדם מת, חייב אינם חיים!

זה נקרא חיים?

יהודי זקן אמר פעם למרן הגאון רבי יצחק סולובייצ'יק מברסק זי"ע שיש לו עצה לאריכות ימים, שהרי חז"ל אמרו (קהלת רבה ה, ב) שאין בעל התאנה בא ללקט תאניו עד שיבשילו, כך שהקב"ה לוקח את הצדקיים מהעולם רק לכשישלימו תפקידם, אם כן העצה היא שאדם לא ישלים את תפקידו, ואז לא ימות עד שיוקין מאד ואז ישלים תיקונו וימות בשיבה טובה. אמר לו הרב מברסק: 'חיים בלי עשיית רצון ה' אינם חיים, ואם כן אין שום הבדל בין מיתה ממש לבין חיים שכאלו!...'

מה זה לחיות?

חסיד זקן מופלג שאל פעם את הרה"ק רבי ישכר דב מבעלזא זי"ע איך הוא יכול לומר בתפילת 'יהי רצון' שלפני אמירת תהלים את הנוסח 'כדי למלאות שנותינו בהם שבעים שנה', הרי הוא מילא כבר מזמן את שבעים שנותיו. ענה לו הרבי: 'כפי יודע אתה מה זאת אומרת 'לחיות'...? מניין לך שכבר מילאת שבעים שנה!...'

לחיות זה לחם?

סיפר הגה"צ רבי משה טיקוצינסקי זצ"ל, מנהל רוחני דיישית סלבודקה: באחת הפעמים כאשר הייתי עם מורי רבי מרן הגאון רבי אברהם גרודינסקי זי"ע בעיירת

חכמת התורה אמרות חכמה ופניני שפר מנדולי הדורות על פרשת השבוע

כך, בתפילת שחרית נעשה מחצה מהמחצה, ונשאר רק רבע שעדיין לא נשמע. אחר כך, בתפילת מנחה נעשה מחצה מהרבע, ונשאר רק שמינית שעדיין לא נשמע, ואת זאת פועלים על ידי אמירת פרק תהילים: וזו כוונת הכתוב (תהילים ו, א) 'לנצח על השמינית מזמור לדוד', פירושו: על השמינית שעדיין לא התקבלה, העצה היא - 'מזמור לדוד!'

חסידות או חובה

וְאֵת הַחֲסִידָה (ויקרא י"א, ט)

היה הגה"ק רבי אליהו חיים מייזל זי"ע, רבה של לודז' בפולין, מגייס סוכמים רבים לצדקה מעשירי לודז', כדי לחלקם לעניים. כשראה רבי אליהו חיים שיש עשירים המתנשאים בלבם על תרומותיהם, אמר להם: על הפסוק 'ואת החסידה' אומר רש"י: 'זלמה נקראת שמה חסידה' - שעושה חסידות עם חברותיה במוזנות, והשאלה ידועה: אם היא עושה חסידות עם חברותיה, למה היא מניית בין העופות הטמאים? אלא, מפני שהיא חושבת את הדבר שהיא עושה ל"חסידות" לפנים משורת הדין, בו בזמן שאין זה אלא חוב אנושי בסיסי! לסייע לעני וחסר לחם היא חובה ראשונה במעלה! ומה יש להתגאות כאילו עשו איזה חסידות מופלגת!?

וְאֵת הַחֲסִידָה (ויקרא י"א, ט)

היכן הוא אמצע התורה, באותיות ובמילים?

בחומשים המודפסים ניתן לראות בפרשת שמיני שני ציונים שמקורם ב'מסורת התנ"ך', הנוגעים לאמצע התורה. האחד בפסוק (י, טו) וְאֵת שְׁעֵיר הַחֲטָאִת דָּרֵשׁ מִשָּׁה, נכתב: 'חצי התורה בתיבות, דרש מכאן ודרש מכאן'. והשני בפסוק (יא, מב) פֶּל הַלֶּךְ עַל גָּחֹן, נכתב: 'דגחון חצי אותיות התורה, והוי"ו רבת'.

ספרי האותיות

מקור הדברים הוא במסכת קידושין (ל, א): 'לפיכך נקראו ראשונים סופרים - שהיו סופרים כל האותיות שבתורה, שהיו אומרים, וא"ו דגחון - חציין של אותיות של ס"ת, דרש דרש - חציין של תיבות'. בהמשך הגמרא מסתפק רב יוסף על האות ו' של המלה גחון, האם היא בסוף החצי הראשון של התורה, או בתחילת החצי השני, דבר שאי אפשר לנו לבדוק בספרי התורה משום שאין אנו בקיאים בחסרות ויתרות.

תרע"ד (ח"ח חוברת ד) ואחר כך בספרו 'משנת רבי יעקב'. הוא קובע בפסקנות שבהכרח לומר שיש טעות בנוסח הגמרא בקידושין, ואמצע האותיות שבתורה הוא באות ו' של 'אשה הוא' בפרשת צו, וחצי התיבות של התורה הוא גם בפרשת צו. על פי חידושו הוא מוסיף לחדש, שאחרי שהתברר שהאות ו' של המלה גחון היא לא אמצע התורה, הרי אין צורך לכתוב אותה כאות רבתי בספר תורה, וגם המילים דרש-דרש אין צריך לכתוב בסוף ובתחילת שורה.

אולם דבריו מחודשים ותמוהים, שהרי כתיבת האותיות רבתיות שבתורה, וסדר כתיבת דרש-דרש בספר תורה היא המסורת המקובלת מדור דור, כדברי הרמב"ם (הלכות ס"ת פ"ו ה"ח): 'ויזהר באותיות הגדולות ובאותיות הקטנות ובאותיות הנקודות כמו שהעתיקו הסופרים איש מפי איש'.

על פי סדר

בין אלו שכתבו בתקיפות נגד דעתו של רבי יעקב שור, היה הג"ר אליהו פוסק זצ"ל, בספרו 'פסקי אליהו' (ח"ג סימן ה-ח) ובלשונו: 'רעדה אחזתני לעשות טעות גדולה כזה בגמרא ולחשוב על כל הספרי תורה שגיונות בדקדוקים בגחון ובדרש... וחלילה לשמוע לדברי הרב ר' יעקב שור לשנות המנהג'.

לכן כותב רבי אליהו פוסק, שבהכרח לומר שדברי הש"ס שהאות ו' של גחון הוא אמצע התורה, אינו על פי פשט, אלא על פי סוד. ואכן כבר מצאנו בספיק"ק תשואות חן, להרה"ק רבי גדליה מליניץ זי"ע, שעמד על תמיהה זו, ומבאר על דרך הסוד שעתה אחרי החטא הוקדם המאחר ונתאחר המוקדם, והשתנה סדר אותיות התורה.

אמצע התיבות הכפולות

ישוב נפלא מאד לדברי הגמרא, כתב הגאון רבי פנחס זלמן סג"ל איש הורוויץ זצ"ל, בספרו 'אהבת תורה', שהסופרים הראשונים שכתבו שדרש דרש הם אמצע התורה בתיבות, לא התכוונו על אמצע כל המילים שבתורה, אלא על האמצע של המילים הכפולות בתורה, היינו שיש הרבה פעמים בתורה שאותה מלה נכתבה פעמיים ברציפות, כגון 'שבעה-שבעה' (בראשית ז, ג); 'שנים-שנים' (שם ט). כך שיש בסך הכל 89 תיבות כפולות צמודות בתורה, והמילים 'דרש דרש' נמצאות בדיוק באמצע!

גם הרה"צ רבי יצחק זילבר זצ"ל שהפיץ תורה במסירות נפש ברוסיה, הדפיס קונטרס מיוחד בעניין זה, והוא מבאר כך גם מה שאמרו שאות ו' של גחון הוא אמצע התורה, שהכוונה שיש בתורה 16 אותיות משונות. דהיינו גדולות או קטנות, רבתי וזעירא, והאות ו' רבתי של המילה גחון היא האמצע של האותיות הגדולות והקטנות!

מותר לרב לפסוק הלכות לאחר שתיית כוסית יי"ש?

על הכתוב בפרשת השבוע (ויקרא י, ט-יא) יִין וְשֵׁכָר אֵל תִּשְׁתּוּ וְגו' וְלְהוֹרֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל הַחֲקִים אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' וְגו'. כותב רש"י: 'להורות - למד שאסור שיכור בהוראה'.

פחות מרביעית

איסור דאורייתא זה שאסור לשיכור להורות הוראה, הובא גם ברמ"א (יו"ד סי' רמב, ג) וז"ל: 'ויזהר כל אדם שלא יורה כשהוא שתוי יין, או שאר דברים המשכרים, אפילו בדבר פשוט'.

אולם מבואר בגמרא (עירובין סד, א; כריתות יג, ב) שהאיסור הוא דווקא כששתה רביעית יין שאינו מזוג במים, או יותר מרביעית אפילו כשהוא מזוג, אבל פחות מרביעית מותר להורות, מלבד אם מרגיש שאין דעתו מיושבת עליו.

בשתיית יי"ש

אולם כתבו הפוסקים (נשמת אדם כלל ל"ב, ועוד), ששיעור הרביעית נאמר רק ביין,

אבל בשאר משקים המשכרים, לא נאמר שיעור רביעית, אלא האיסור הוא רק כאשר השתכר כל כך עד שהשתבשה דעתו, אבל אם משער שדעתו צלולה, אף ששתה יותר מרביעית, מותר להורות.

בתוך הסעודה

זאת ועוד מבואר בפוסקים (ראה כל המלוקט בפסקים ותשובות סי' רמ"ב אות ט) שרק בשותה יין שלא בתוך הסעודה אסור להורות, אבל אם שותה יין בתוך הסעודה, אינו משכר ומותר להורות. כן יין שלפני הסעודה, כמו קידוש, אינו משכר.

מלבד בסעודה שמרבים בהם בשתיית יין, כמו פורים או סעודת נישואין, אף בשותה יין בתוך הסעודה, אסור להורות כל היום עד שיועד בבירור כי סר יינו מעליו.

הלכה למעשה אסור להורות הוראה לאחר שתיית רביעית יין חי, או יותר מרביעית יין מזוג, או שתיית משקה משכר שאינו מותר. מלבד ביין שבתוך הסעודה שאינו משכר, כשאין זו סעודה שמרבים ביין.

התורה וההפטרה ביאור שייכות ההפטרה לפרשת השבוע

החוש המקשר: מיתת נדב ואביהוא

כאשר דוד מפזז ומכרכר לפני הארון ואינו חס על כבודו. מנהג הספרדים: מתחילים בפרק ו' פסוק א' ומסיימים לאחר פסוק י"ט, ויש המוסיפים שני פסוקים (פסוק ט"ו-י"ז) מפרק ז'. מנהג התימנים: ממשיכים בפרק ז' עד אחרי פסוק ג'. מנהג האשכנזים: בפרק ז' עד אחרי פסוק י"ז.

בפרשת השבוע אנו לומדים על מיתת נדב ואביהוא בהקריבם אש זרה, בדומה לכך מפתירים בשבת זו בספר שמואל-ב', בו מסופר על מיתת עווה כאשר לא נהג כראוי בארון האלקים, כאשר שלחו דוד המלך לקחת את הארון מבית אבינדב שבקרית יערים ולהביא את הארון אל עיר דוד. בהמשך מסופר שדוד שלח את הארון אל בית עובד אדום, ולאחר מכן הביא את הארון אל עירו,

עומקה של תורה עומק ועיון בדברי רש"י בפרשת השבוע

בהמה בכלל חיה, או להיפך?

מהחיות המותרות באכילה.

דיוק בפסוק

בגור אריה מרחיב, שכך מוכח מהפסוק הבא: 'לֹא מִפְּרֶסֶת פְּרֶסֶה וְשִׁטְעַת שִׁטְעַת פְּרֶסֶת מְעֵלֵת גֵּרָה בְּפִהָּ אֲתָה תֹאכְלוּ, ומאחר שאנו רואים שהפסוק הבא עוסק בהמה, בהכרח שהאמור תחילה 'זאת החיה' הוא כפתיחה לדיני בעלי החיים שיוזכרו אחר כך, כלומר, שיש חיות המותרות באכילה, ומי הם? הבהמות המפריסות פרסה.

בכלל חיה – מדוע?

בעיקר הדברים, מעניין להביא את דבריו הנפלאים של המלבי"ם, המסביר: 'חיות' הן אלו המתגוררות במדבר, ו'בהמות' הן אלו המתגוררות בבית, אבל באמת אין ביניהם הבדל עצמי, כי גם הביתיות היו במקור מדבריות, וטרם כבש האדם אותם תחת רשותו נקראו בשם חיה, לכן הבהמה היא גם בכלל חיה.

על הכתוב (ויקרא יא, ב) דְּבָרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הַחֲיָה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה, כותב רש"י: 'זאת החיה מכל הבהמה - מלמד שהבהמה בכלל חיה'.

איזה חיה? – בהמה!

לומדי דברי רש"י אלו מתקשים בהבנתם, איך לומדים מכאן שבהמה נכללת בכלל החיה, והרי מהפסוק משמע להיפך, שחיה נכללת בכלל בהמה, שהרי נאמר: 'זאת החיה' - 'מכל הבהמה', ולכאורה הפירוש הוא: החיה שהיא חלק מקבוצת הבהמה.

הרא"ם בפירושו כאן מביא שרש"י עצמו בפירושו על הש"ס (חולין ע, ב) כתב שפירוש הכתוב היא כך: 'זאת החיה אשר תאכלו' - והכתוב מפרט מה היא החיה המותרת באכילה, כדלהלן - 'מכל הבהמה' - כלומר מותר לאכול את הבהמה המפרסת פרסה, ומכאן שהבהמה היא בכלל החיה, כי על בהמה מפרסת פרסה אמר הכתוב שהיא

הזכות שלך להפיץ תורה ברבים!

רבים אומרים מי יראנו טוב

אלפי יהודים רוצים אף הם ליהנות ממתיקות צוף התורה שבכתב. מאות בתי כנסת ומוקדי הפצה ברחבי הארץ, מבקשים להצטרף ולקבל את הגיליון מדי שבוע.

בתרומה חודשית קטנה אתה יכול לזכות בהפצת התורה להמוני יהודים!

ניתן לתרום לקבלת מארז הגיליונות במשלוח ישיר לנקודת הפצה שלכם

או

לתרום לפתיחת מוקדי הפצה חדשים מתוך רשימת בתי הכנסת הממתינים

לתרומה ופתיחת מוקד הפצה – חייגו:

02-500-2018 שלוחה 1 < 2 < 6

בשעות המענה האנושי - או בהשארת הודעה

או בכתובת הדוא"ל ts025002018@gmail.com

גם השבוע נמשכת סדרת הגרלות הענק מתן שכרה בצדה

לנבחנים מדי יום במהלך כל ספר ויקרא

שמיני

בין הלומדים והנבחנים מדי יום בפרשת שמיני הגרלה על כרטיס טיסה ליומא דהילולא בקרעסטייר

בנוסף: בין הלומדים והנבחנים ברצף בלי הפסק ויקרא - שמיני

הגרלה

15 זוכים - 100 ₪

תורה כארז

תזריע ומצורע

בין הלומדים והנבחנים מדי יום בפרשת תזריע ומצורע הגרלה על גביע מפואר

בנוסף: בין הלומדים והנבחנים ברצף בלי הפסק ויקרא - תזריע

הגרלה

20 זוכים - 100 ₪

תורה כארז

ההגרלות הינם בנוסף להגרלות היומיות והשבועיות הקבועות | התמונות להמחשה בלבד | ע"פ תקנון המבצע שפורסם

להמוני מחזיקי העולם, בני התורה המסולאים מפז האברכים החשובים שליט"א, תלמידי הישיבות הקדושות, תשב"ר הטהורים

ברכת הצלחה
וסיעתא דשמיא
עם התחלת זמן
הקיצ הבעל"ט

יהא רעוא קדם נותן התורה ברוך הוא, כי תזכו לעלות מעלה מעלה על במתי התורה והיראה כשאיפת לבכם הטהור, מתוך רוב ברכה והצלחה בכל משלח ידכם, אכ"ר.

אחרי פסח זה עכשיו!

אמרת 'אחרי החגים - אתחיל מבראשית',
הבטחת 'בשמות אני יצטרף לעגלה'
הגעת כבר ל'אחרי פסח אני מתחיל ויקרא'...
עדיין לא מאוחר, אל תישאר מאחור!

הצטרף עכשיו ללימוד יומי מתוק
וקבוע של פרשת השבוע עם פירוש רש"י
יחד עם לגיונו של מלך - רבבות אלפי ישראל

אל תפספס את היסוד - הצטרף ללימוד יומי מתוק וקבוע בחומש ורש"י:

02.500.20.18
TSO25002018@GMAIL.COM

גיליון שבועי עשיר בתוכן | גיוזלטר יומי מרתק | מערכת מבחנים יומיים ושבועיים | מערכת שיעורים במגוון שפות וסגנונות | מדור 'תורתך שעשועי' | הגרלות ענק ומתן שכרה בצדה